

Samfélagsleg ábyrgð
í sjávarútvegi

2.-3. NÓVEMBER Í HÖRPU

Segul- og hljóðbylgjufrysling

Varðveisla ferskleika frosinna sjávarafurða

Sigurður J. Bergsson, tæknistjóri
Kælismiðjan Frost

HAMPIÐJAN

HÁSKÓLINN Í REYKJAVÍK
REYKJAVIK UNIVERSITY

ICELANDAIR
CARGO

ISI ICELAND
SEAFOOD

marel

Pipar \ TBWA

SJÁVARÚTVEGS
RÁÐSTEFNAN

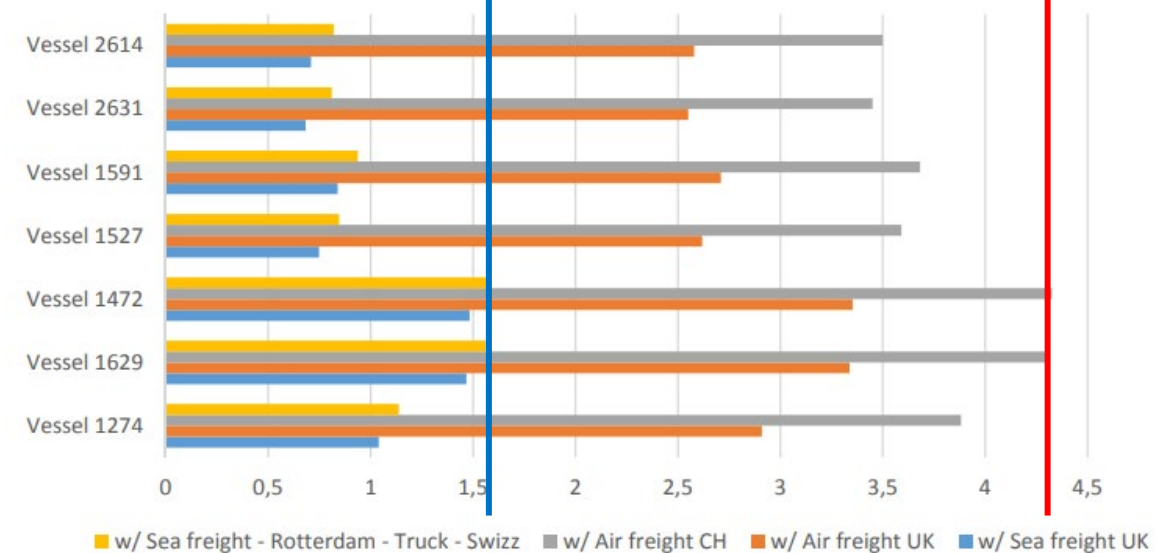
2023

Frystur fiskur vs. ófrosinn

- Verulega aukið geymslupól
- Aðlögun að sveiflum í eftirspurn
- Lægri flutningskostnaður (sjóflutningur)
- Stærri markaðssvæði
- Lægra kolefnisspor (sjóflutningur)

Comparison of Carbon footprint between vessels with sea and air freight

Resources & Products – Matís 24-14, Sept. 2014, ISSN 1670-7192

Áskoranir við að frysta fisk

- Í hugum margra talinn lakari vara (frystur og upp þýddur)
- Kostnaður við frystingu og geymslu
- Frostgeymslur þurfa að hafa rétt hitastig og stöðugt -25°C og hitasveiflur innan við $\pm 1\text{K}$
- Huga að raka- og hrímmyndun í frostgeymslum. Hefur margþætt áhrif á vöru, umbúðir og aðbúnað.
- Tryggja lágt og stöðugt hitastig í flutningskeðjunni.

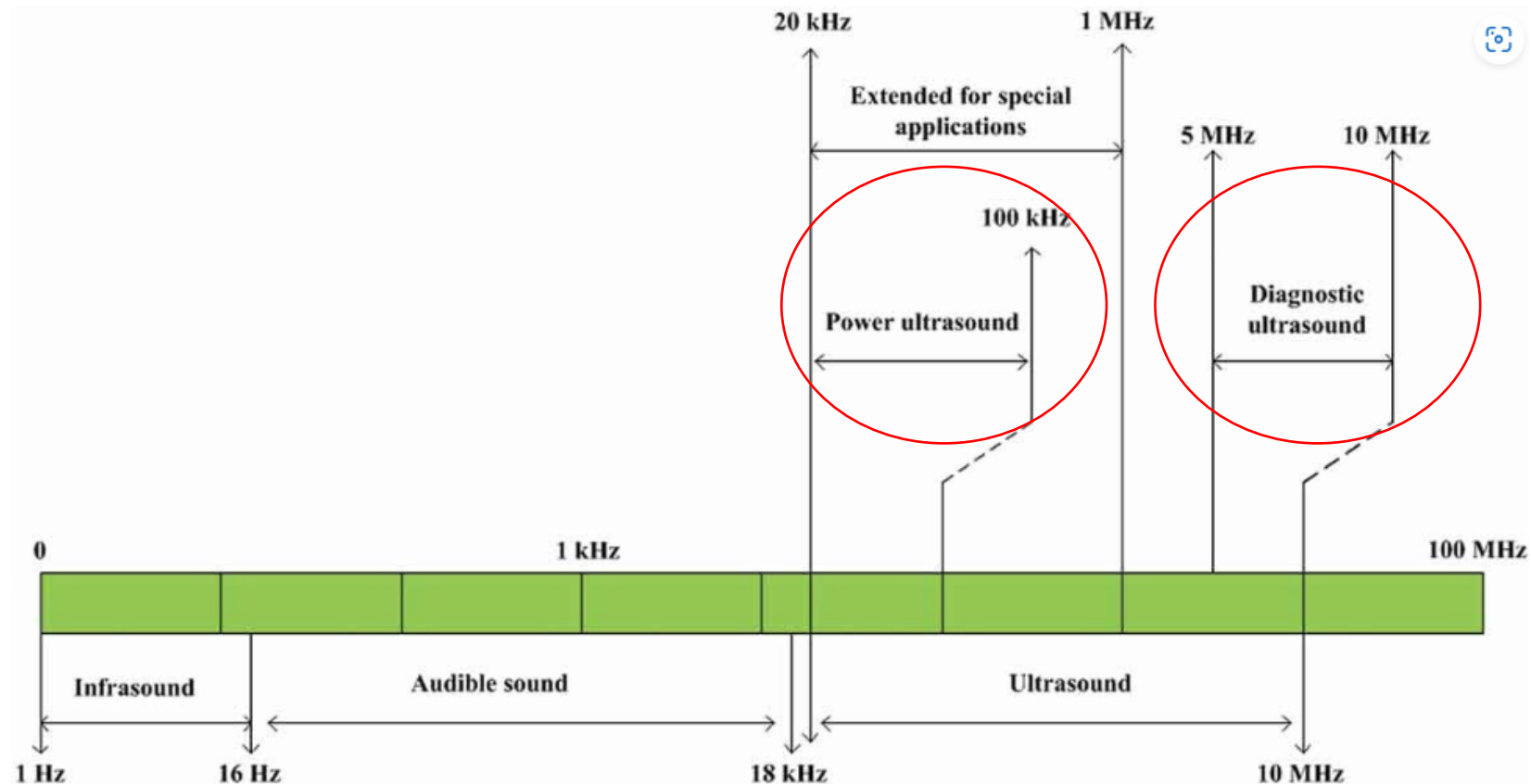
Rétt meðhöndlun tryggir gæði

Leiðir til þess að bæta gæði frystingar

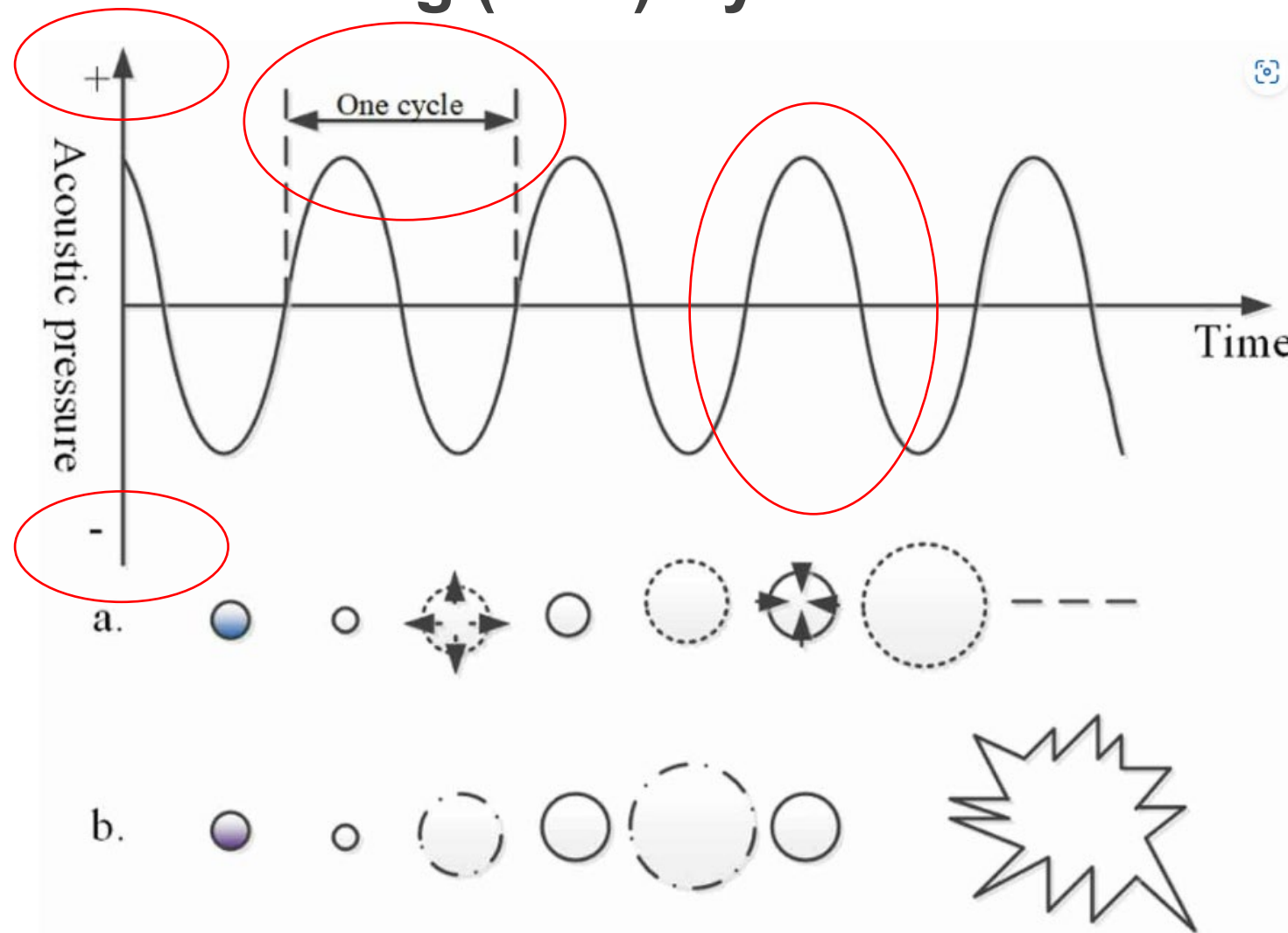
- Þrýstingur (t.d. Isochoric freezing eða háþrýstingur)
- Pressure shift freezing
- Rafsegulbylgjur
- Frysting með stýrðu hita- og rakastigi
- **Hljóðbylgjufrysting (AEF)**

Acoustic Extra Freezing (AEF) frystitækni

Mechanism of ultrasound assisted nucleation during freezing and its application in food freezing process
INTERNATIONAL JOURNAL OF FOOD PROPERTIES 2021, VOL. 24, NO. 1, 68–88

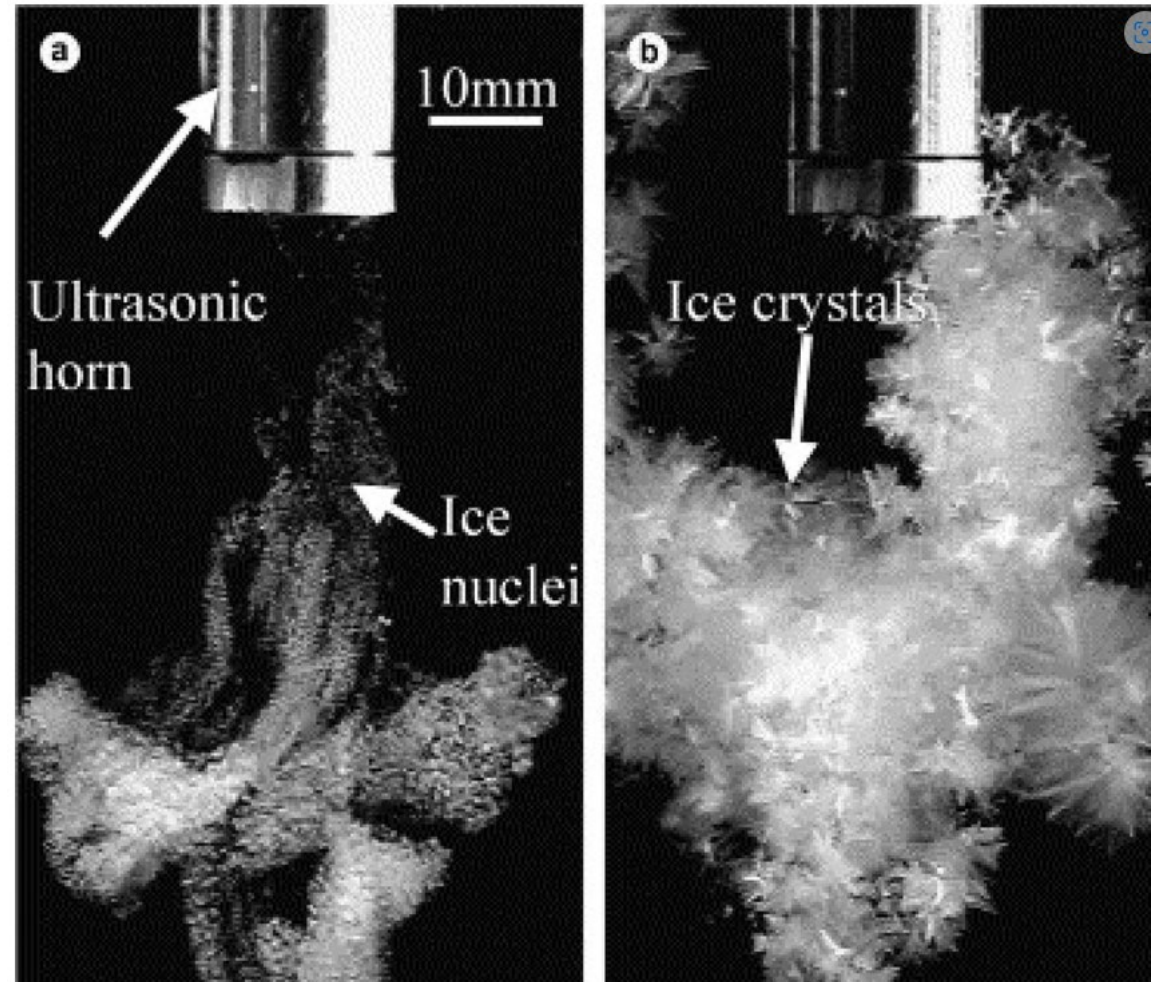
Acoustic Extra Freezing (AEF) frystitækni

Mechanism of ultrasound assisted nucleation during freezing and its application in food freezing process
INTERNATIONAL JOURNAL OF FOOD PROPERTIES 2021, VOL. 24, NO. 1, 68–88

Acoustic Extra Freezing (AEF) frystitækni

- a) Smáir ískristallar myndast með AEF
- b) Ískristallar stækka ef slökkt er á AEF

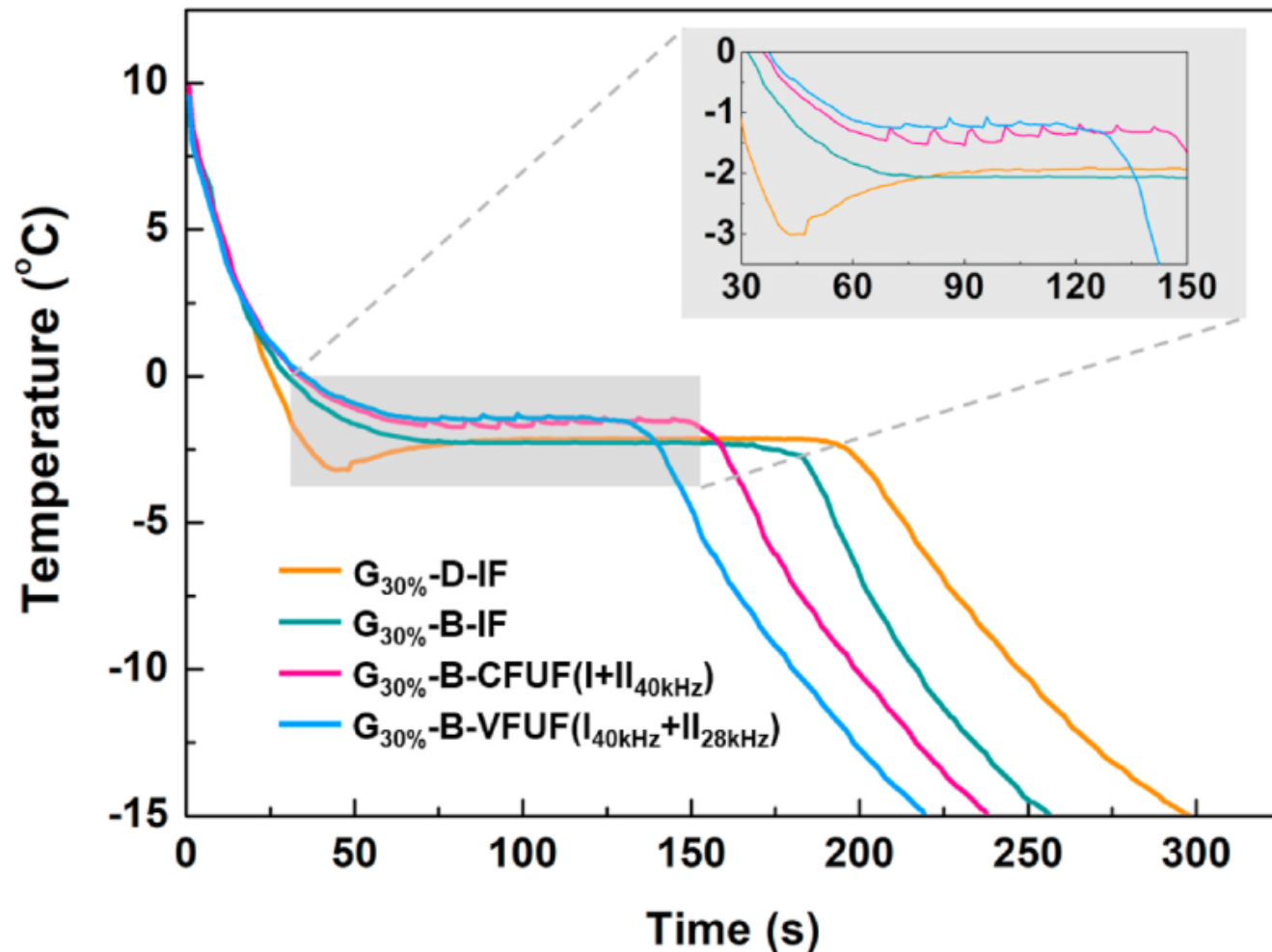

Mechanism of ultrasound assisted nucleation during freezing and its application in food freezing process
INTERNATIONAL JOURNAL OF FOOD PROPERTIES 2021, VOL. 24, NO. 1, 68–88

Acoustic Extra Freezing (AEF) frystitækni

CFUF – Constant Frequency
Ultrasound assisted Freezing

VFUF – Variable Frequency
Ultrasound assisted Freezing

Acoustic Extra Freezing (AEF) frystitækni

- Hljóðbylgjum er beitt á meðan frystingu stendur.
- Stjórna kristallamyndun í vörunni.
- Bætir frystiferlið, - hraðari frysting
- Skilar einsleitari og smærri ískristöllum
- Hægir á oxunarbreytingum

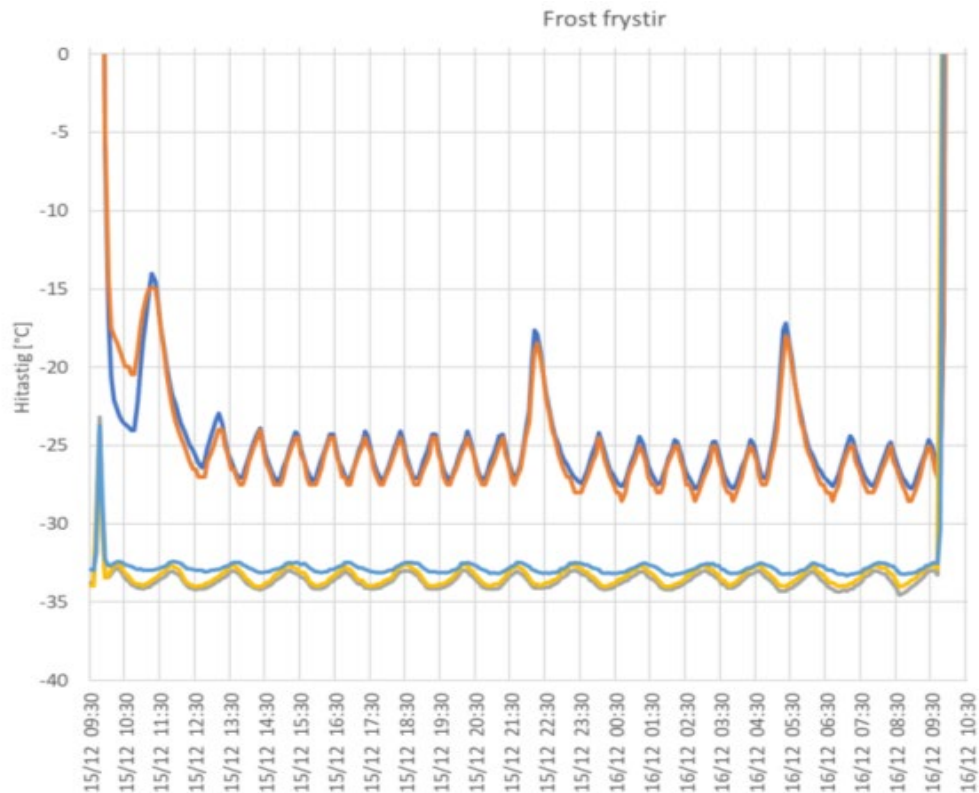
AEF prófunarfrystir

- Fyrstu tilraunir gerðar með AEF prófunarfrysti í des. 2020
- Tilraunin var framkvæmd af starfsmönnum Kælismiðjunnar Frost ehf. og Matís ohf.
- Tómatar, jarðaber og brómber
- Fryst í hefðbundnum frystiskáp til samanburðar

AEF prófunarfrystir

Jarðaber, brómber og tómatar

Mynd 1: Hitastig í frystum

Mynd 3: Hefðbundinn frystir

Mynd 4: Hljóðbylgju frystir

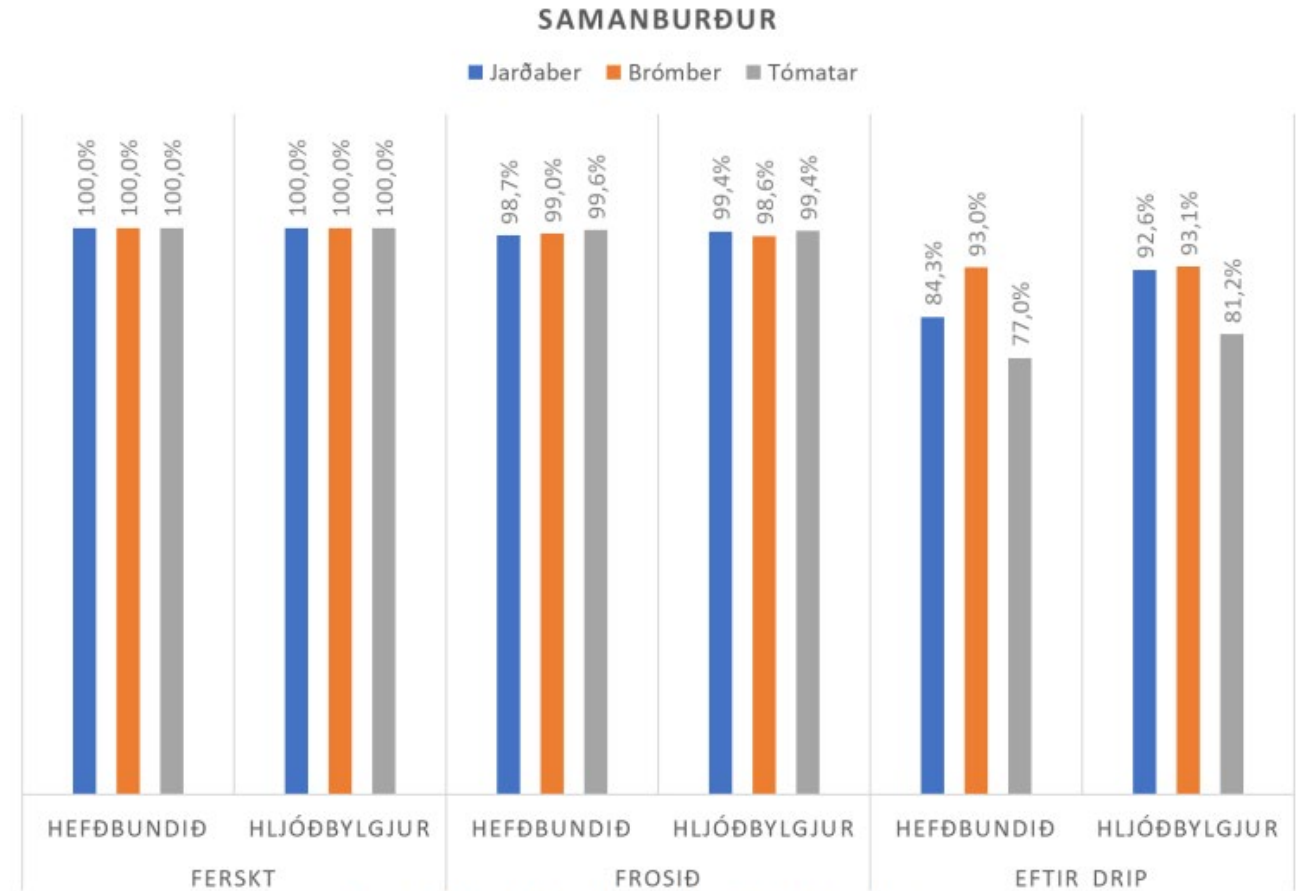
AEF prófunarfrystir

Jarðaber, brómber og tómatar

Niðurstöður vigtarmælinga

- Mögulegt vökvatap vegna blásturs í hljóðbylgjufrysti en enginn blástur var í hefðbundna frystinum.
- Meira drip í hefðbundinni frystingu fyrir jarðaber og tómata.
- Ekki mælanlegur munur á drippi brómberja eftir frystiaðferð.

Mynd 5: Hlutfallsleg þyngd miðað við ferska ávexti

AEF prófunarfrystir

Mynd 8: Hefðbundið jarðaber uppbítt

Mynd 9: Hljóðbylgju jarðaber uppbítt

AEF prófunarfrystir

Mynd 6: Hefðbundin jarðaber uppþídd

Mynd 7: Hljóðbylgju jarðaber uppþídd

AEF prófunarfrystir

Mynd 10: Sprungnir tómatar úr hefðbundinni frystingu

AEF prófunarfrystir

Mynd 11: Frosnir ávextir, hefðbundið vinstra megin og hljóðbylgju til hægri

AEF prófunarfrystir

Jarðaber, brómber, tómatar

Ályktun tilraunar

- Jarðaber nokkuð góður mælikvarði til þess að sjá mun á þessum frystiaðferðum. Þar mælist drip, munur á áferð, innri trefjabyggingu og bragði.
- Tómatar að einhverju leiti en þá þarf að skera þá hálfrosna en upppýddir verða að mauki.
- Brómber ekki gott að meta, ekki sjáanlegur munur á drippi og lítill munur á áferð.

Mynd 11: Frosnir ávextir, hefðbundið vinstra megin og hljóðbylgju til hægri

AEF prófanir á laxafrystingu

- Tilraun að fara af stað hjá Odda hf. á Patreksfirði
- Kælismiðjan Frost ehf., Matís ohf. og Oddi hf.
- Fryst laxaflök og bitar, „pre“
- Fryst í gírófrysti Odda hf. t
- Sýni tekin úr samanburðar
- Mat: Drip loss, vatnsheldni
- sjónmat, áferð og pH mæl
- Niðurstöður væntanlegar

AEF hljóðbylgjufrysting

- Þrátt fyrir að hljóðbylgjufrysting hafi takmarkanir, stuðlar hún að minni ískristöllum.
- Aukinn varmaflutningur => hraðari frysting.
- Stjórnar auk þess stærð og dreifingu ískristalla og bætir þar með gæði frystra matvæla.
- Græn, örugg og ný vinnslutækni.
- Fullyrða má að með frekari þróun og endurbótum á tækninni, muni hún gegna veigamiklu hlutverki í frystingu matvæla og stuðlað þannig að frekari þróun.
- Markmið: Aukin fjölbreytni, lengri líftími og verðmætari vara

A

n

FRØST

Takk fyrir !